

Predicting Executive Functioning in Elementary School Girls Based on Mothers' Psychological Characteristics (Rumination, Personality Traits, and Forgiveness) in the City of Falavarjan

1. Farzane Ramezani¹: Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran

2. Fatemeh Jamali^{2*}: Master of Science in Psychology, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

3. Zahra Yousefi³: Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

*Corresponding Author's Email Address: jamalifatemeh@gmail.com

Abstract:

Objective: The present study aimed to predict executive functioning in elementary school girls based on their mothers' psychological characteristics, including forgiveness, personality traits, and rumination.

Methods and Materials: The statistical population consisted of all elementary school girls in the city of Falavarjan and their mothers. The sample included 165 randomly selected elementary school girls, and all relevant questionnaires were completed by their mothers. The research instruments included the Behavior Rating Inventory of Executive Function (BRIEF; Gioia, 2000), the Forgiveness Scale (Thompson, 2005), the NEO Personality Inventory (Costa & McCrae, 1992), and the Rumination Questionnaire (Yousefi, 2007).

Findings: The data were analyzed at both the descriptive level (mean and standard deviation) and inferential level (Pearson correlation and multiple regression using stepwise and enter methods). All statistical analyses were performed using SPSS software. The findings indicated that, among the predictor variables, all except maternal extraversion, openness to experience, agreeableness, and conscientiousness had significant relationships with executive functioning. Additionally, maternal rumination significantly predicted the executive functioning of elementary school girls.

Conclusion: Based on the results, it can be concluded that changes in maternal forgiveness, neuroticism, and rumination are associated with changes in the executive functioning of elementary school girls.

Keywords: forgiveness, personality traits, rumination, executive functioning.

How to Cite: Ramezani, F., Jamali, F., & Yousefi, Z. (2024). Predicting Executive Functioning in Elementary School Girls Based on Mothers' Psychological Characteristics (Rumination, Personality Traits, and Forgiveness) in the City of Falavarjan. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 1(2), 43-58.

Received: date: 01 August 2024

Revised: date: 18 August 2024

Accepted: date: 30 August 2024

Published: date: 03 September 2024

Copyright: © 2024 by the authors.

Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0

International (CC BY-NC 4.0) License.

پیش‌بینی عملکرد اجرایی دختران دبستانی براساس ویژگی‌های روان‌شناختی مادر (نشخوار فکری، ویژگی‌های شخصیتی مادر و بخشش) شهر فلاورجان

۱. فرزانه رضانی^{ID}: مربی، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. فاطمه جمالی^{ID*}: کارشناس ارشد روانشناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول)

۳. زهرا یوسفی^{ID}: استادیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: jamalifatemeh@gmail.com

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی عملکرد اجرایی براساس ویژگی‌های روان‌شناختی مادر (بخشش، ویژگی‌های شخصیت و نشخوار فکری) با عملکرد اجرایی دختران دبستانی شهر فلاورجان انجام شد.

روش‌شناسی: جامعه آماری کلیه دختران دبستانی شهر فلاورجان و مادران‌شان بود. نمونه آماری شامل ۱۶۵ دختر دبستانی بود که به شکل تصادفی انتخاب شدند و مادران آن‌ها کلیه پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. ابزارهای پژوهش عبارت بود از عملکرد اجرایی (بریف، ۲۰۰۰)، بخشش (تامپسون، ۲۰۰۵)، ویژگی‌های شخصیت نئو (کاستا و مک‌کرا، ۱۹۹۲) و نشخوارفکری (یوسفی، ۱۳۸۶) بود.

یافته‌ها: داده‌های پژوهش در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش گام به گام و ورود) تحلیل شدند کلیه محاسبات به کمک نرم افزار SPSS انجام شد. نتایج نشان دادند که بین کلیه متغیرهای پیش‌بین به جز برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی مادر سایر متغیرها با عملکرد اجرایی رابطه معنادار دارند و نشخوار فکری مادر توان پیش‌بینی عملکرد اجرایی دختران دبستانی را دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت تغییرات در بخشش، روان‌رنجوری و نشخوار فکری مادران با تغییرات عملکرد اجرایی دختران دبستانی همراه است.

کلیدواژگان: بخشش، ویژگی‌های شخصیت، نشخوار فکری، عملکرد اجرایی.

نحوه استناددهی: رضانی، فرزانه، جمالی، فاطمه، و یوسفی، زهرا. (۱۴۰۳). پیش‌بینی عملکرد اجرایی دختران دبستانی براساس ویژگی‌های روان‌شناختی مادر (نشخوار فکری، ویژگی‌های شخصیتی مادر و بخشش) شهر فلاورجان. فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی، ۲۱(۲)، ۴۳-۵۸.

تاریخ دریافت: ۱۱ مرداد ۱۴۰۳

تاریخ بازنگری: ۲۸ مرداد ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۰۹ شهریور ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۳ شهریور ۱۴۰۳

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Extended Abstract

Introduction

Students are considered vital intellectual and spiritual assets of any country, and ensuring their educational success and psychological well-being is a key governmental goal (Parsakia et al., 2022; Todorović & Mitrović, 2017). Around the world, including in Iran, educational and psychological issues among students are increasingly prominent, influenced by numerous contributing factors (Forster et al., 2015). While some factors enhance students' academic performance, others hinder it (Durlak & Wells, 1997). Mothers, as primary caregivers, significantly shape their children's early development, and their psychological characteristics can have long-term implications on the child's academic and emotional outcomes. The early school years, marked by new demands like class participation, rule-following, and homework completion, call for advanced cognitive capacities known as executive functioning (Koychev, 2015).

Executive functions encompass a range of high-level cognitive skills, including organization, decision-making, working memory, planning, emotional control, and problem-solving (Akpan et al., 2024; Babaei et al., 2024; Bulut et al., 2024; Ghamarigivi, 2010). These functions are foundational for academic and behavioral success and have received significant attention in developmental and clinical psychology (Baniasadi, 2024; Erostarbe-Pérez et al., 2022; Rahmani et al., 2024). Researchers emphasize the need to assess variables influencing executive functions, particularly in the context of familial and parental factors (Abdollahipour et al., 2016; Willoughby et al., 2010). Mothers, as the primary caregivers, often influence their children through psychological characteristics such as forgiveness, personality traits, and cognitive patterns like rumination (Jafari et al., 2014; Rivera et al., 2006).

Forgiveness—whether of self, others, or situations—contributes positively to psychological well-being and interpersonal adjustment, while lack of forgiveness is linked

to anxiety and depression (Wai & Yip, 2009). Personality traits, especially those defined by the Five-Factor Model—neuroticism, extraversion, openness, agreeableness, and conscientiousness—represent stable patterns of thoughts and behaviors (Mirzae et al., 2015). Among cognitive tendencies, rumination is a maladaptive response style involving repetitive and passive focus on distressing experiences and their consequences (Papageorgiou & Wells, 2004). This pattern is associated with prolonged negative affect and impaired problem-solving, suggesting a potential pathway through which maternal rumination might affect children's executive functions.

Although prior research has explored executive functioning in children with learning disorders or ADHD (Ghamarigivi, 2010; Mahmood Alilou et al., 2015), and the influence of parenting styles on executive skills (Spruijt et al., 2018), limited studies have specifically addressed how maternal forgiveness, personality, and rumination predict executive functioning in typically developing children. This study aims to fill that gap by investigating whether these maternal characteristics are associated with executive functioning outcomes in elementary school girls.

Methods and Materials

This study employed a correlational design to examine the relationship between mothers' psychological characteristics (forgiveness, personality traits, and rumination) and executive functioning in elementary school girls in Falavarjan. The target population included all female elementary students and their mothers in the city. A multistage cluster sampling method was used, randomly selecting two schools and four classes from each, resulting in a sample of 165 mothers who completed the questionnaires.

The instruments included the BRIEF (Behavior Rating Inventory of Executive Function), the NEO-FFI Personality Inventory, the Forgiveness Scale by Thompson et al., and the Rumination Questionnaire by Yousefi. Mothers completed these assessments both for themselves (for forgiveness,

personality, and rumination) and for their children (for executive function). Higher scores on the BRIEF indicated poorer executive functioning. All internal consistency and reliability values for the instruments were re-evaluated and found satisfactory. Data were analyzed using SPSS 24 through Pearson correlation and multiple regression (stepwise and enter methods).

Findings

Descriptive statistics revealed the average executive functioning score was 140.69 (SD = 26.84), indicating a general trend toward moderate difficulties. Maternal rumination averaged 42.28 (SD = 12.26), neuroticism 31.59 (SD = 4.60), and total forgiveness 54.54 (SD = 15.09). Correlation analysis showed significant positive relationships between maternal rumination ($r = .342, p < .001$), neuroticism ($r = .218, p = .001$), and total forgiveness ($r = .241, p < .001$) with poor executive functioning. However, maternal extraversion, openness to experience, agreeableness, and conscientiousness were not significantly correlated with executive functioning scores.

Stepwise regression revealed that among all predictor variables, only maternal rumination significantly predicted poor executive functioning in children, accounting for 11.7% of the variance ($F(1, 190) = 25.113, p < .001$). The resulting regression equation was: Executive Dysfunction = $109.075 + 0.748(\text{Rumination})$. All coefficients were statistically significant, and residual analysis confirmed the model's reliability.

Discussion and Conclusion

This study explored whether maternal forgiveness, personality traits, and rumination are associated with the executive functioning of elementary school girls. Findings showed that maternal rumination, neuroticism, and low forgiveness were positively associated with poor executive functioning in daughters, while other personality traits showed no significant relationship. These results align with existing literature on how maternal psychological states influence child behavior and cognition.

Rumination, as a repetitive and negative thinking style, may reduce a mother's ability to effectively manage parenting responsibilities, provide emotional support, and engage in cognitive scaffolding—all crucial for developing executive skills in children. Mothers who ruminate may model ineffective emotional regulation, contributing to their children's difficulties in planning, organizing, and sustaining attention.

Forgiveness, by contrast, is linked with emotional resilience and healthier interpersonal dynamics. Mothers with a forgiving disposition may foster a secure home environment, lowering stress and promoting better cognitive functioning in their children. In contrast, mothers low in forgiveness might transfer unresolved anger or resentment into daily interactions, creating a tense atmosphere that impairs children's executive development.

Neuroticism, characterized by emotional instability and susceptibility to stress, also appears to hinder mothers' capacity to model self-regulation and adaptively guide their children. These maternal tendencies likely reduce children's exposure to consistent, structured guidance—critical for developing executive functioning.

The study concludes that variations in maternal rumination, forgiveness, and neuroticism are significantly associated with changes in executive functioning among elementary school girls. Among these, rumination had the strongest predictive value. These findings have practical implications for parenting interventions. Supporting mothers in reducing rumination and fostering forgiveness may indirectly enhance their children's cognitive development.

Nevertheless, limitations must be acknowledged. The correlational design precludes causal inference. Findings are limited to female students in Falavarjan and may not generalize to other regions or to boys. The self-report nature of the data introduces potential bias. Future studies could incorporate longitudinal or experimental methods and include broader populations.

Educational programs that emphasize mothers' psychological well-being and its impact on children's

cognitive development may be valuable. Schools and health centers might consider offering workshops focused on reducing rumination and increasing forgiveness in mothers

as a means of supporting children's executive function growth.

مقدمه

دانش‌آموزان هر کشوری از سرمایه‌های فکری و معنوی آن کشور به شمار می‌روند (Parsakia et al., 2022; Todorović & Mitrović, 2017). بررسی مسائل خاص دانش‌آموزان، تحصیل موفق و تأمین سلامت جسمی و روانی، اجتماعی آن‌ها از مهم‌ترین اهداف برنامه‌ریزان آموزش دولت‌ها می‌باشد (Forster et al., 2015). در همه کشورهای دنیا از جمله ایران، مسائل آموزشی و مشکلات روان‌شناختی بین دانش‌آموزان دامنه وسیعی به خود می‌گیرد و به نظر می‌رسد که عوامل متعددی سلامت آن‌ها را به خطر می‌اندازد. برخی از این عوامل موجب بهبود عملکرد تحصیلی و برخی دیگر باعث تضعیف عملکرد فراگیران می‌شوند (Durlak & Wells, 1997). در این میان مادران یکی از اصلی‌ترین عوامل در رشد و پرورش کودکان در سال‌های اولیه زندگی هستند و متغیرهای روان‌شناختی مرتبط با آنان بر زندگی فرزندان‌شان تأثیرگذار می‌باشد. به عبارتی، مادران مسئولیت سنگین‌تری در مراقبت از کودکان دارند، و این مسئله نشان می‌دهد که مادران با فرزندان خود بیشتر از دیگر اعضای خانواده در ارتباط هستند و توجه به ارتباط ویژگی‌های روان‌شناختی آنان با فرزندان‌شان مهم می‌باشد. با ورود کودکان به مدرسه فرزندان از مادران دور می‌شوند و در محیط آموزشی از آنان انتظارات دیگری می‌رود که پیش از آن در کنار مادر چنین وظایفی از آنان خواسته نمی‌شد؛ یادگیری درس‌ها، انجام تکالیف و رعایت مقررات کلاسی و مدرسه از جمله مطالبات جدیدی است که کودکان موظف به رعایت آن‌ها هستند. همه‌ی وظایف مذکور توانایی خاصی را در کودکان می‌طلبد با نام عملکرد اجرایی^۱. عملکرد اجرایی از جمله مسائلی می‌باشد که هم در سلامت و هم در عملکرد تحصیلی (Koychev, 2015) دانش‌آموزان تأثیر به سزایی دارد.

عملکرد اجرایی، یک عملکرد عالی و فراشناختی است که مجموعه‌ای از توانایی‌های عالی را در برمی‌گیرد (Bulut et al., 2024). در واقع عملکردهایی همچون سازمان‌دهی، تصمیم‌گیری، حافظه‌ی فعال، حفظ و تبدیل کنترل حرکتی، احساس و ادراک زمان، پیش‌بینی آینده، بازسازی، زبان درونی و حل مسئله را می‌توان از جمله مهم‌ترین عملکردهای اجرایی عصب‌شناختی دانست که در زندگی و انجام تکالیف یادگیری و کنش‌های هوشی به انسان کمک می‌کنند (Akpan et al., 2024; Babaei et al., 2024; Ghamarigivi, 2010). همچنین این عملکردها مهارت‌هایی هستند که به شخص کمک می‌کنند تا به جنبه‌های مهم تکلیف توجه و برای به پایان رساندن آن برنامه‌ریزی کند. همچنین تحقیقات نشان داده‌اند که آموزش و رشد عملکردهای اجرایی، نقش اساسی در گسترش توانمندی‌های اجتماعی و توانایی‌های تحصیلی و آموزشگاهی دارند. در کل عملکرد اجرایی اصطلاحی است کلی که تمامی فرآیندهای شناختی پیچیده را که در انجام تکالیف هدف-مدار دشوار یا جدید ضروری هستند، در خود جای می‌دهد و شامل توانایی ایجاد درنگ (تأخیر) یا بازداری پاسخی خاص و به دنبال آن برنامه‌ریزی توالی‌های عمل و حفظ بازنمایی ذهنی تکالیف به وسیله حافظه کاری است (Baniasadi, 2024; Erostarbe-Pérez et al., 2022; Rahmani et al., 2024). این عملکردهای اجرایی به منظور مدیریت و کنترل افکار و اعمال به کار گرفته می‌شوند، و نقش مهمی در عملکرد شناختی، رفتاری، کنترل هیجانی و تعاملات هیجانی انسان ایفا می‌کنند (Willoughby et al., 2010). امروزه عملکردهای اجرایی بسیار مورد توجه متخصصان علوم رفتاری و درمانگرانی است که در حوزه ارزیابی و درمان کودکان فعالیت دارند (Abdollahipour et al., 2016). بنابراین، سنجش همبسته‌های مرتبط با آن ضروری می‌باشد.

1. Executive function

از سوی دیگر، کودکان در سنین اولیه زندگی با خانواده به طور کلی و مادران به طور اخص درگیر می‌باشند، داده‌های موجود نشان می‌دهد که مراقبت‌کنندگان خانوادگی و مخصوصاً مادران بزرگترین گروه مراقبین هستند (Rivera et al., 2006). مادران مسئولیت سنگین‌تری در مراقبت از کودکان دارند و حالات آنان بر حالات کودکان موثر است. یکی از مؤلفه‌های روانشناختی مرتبط با مادران که می‌تواند بر عملکرد آنان مرتبط باشد و طبیعتاً با عملکرد اجرائی کودکان ارتباط داشته باشد، بخشش مادران می‌باشد (Jafari et al., 2014). بخشش حاوی سه بُعد است: بخشش خود، دیگران و موقعیت. بخشش فرایندی است که افراد درباره بخشش در خطاهای جدی انجام می‌دهند. بخشش جهت دادن مثبت به انگیزه‌های منفی است که با انگیزه‌های مصالحه‌آمیز و مثبت نسبت به فرد خطاکار همراه است. بخشش با بهزیستی روانشناختی و سازگاری بین شخص ارتباط مثبت و معناداری دارد و موجب بهبود و افزایش این دو متغیر در افراد می‌شود (Wai & Yip, 2009). نبود گرایش‌های بخشش با افزایش اضطراب و افسردگی مرتبط است. به این ترتیب به نظر می‌رسد بخشش می‌تواند وضعیت روانشناختی مادران را در ارتباط با فرزندان‌شان تحت تأثیر قرار دهد. به هرحال بخشش می‌تواند متأثر از شخصیت باشد.

شخصیت الگوی نسبتاً پایدار و ثابت اندیشه، هیجان‌ها و رفتار یک فرد است. ساختار شخصیت براساس الگوهای مختلفی تبیین شده است. الگوی پنج عاملی شخصیت با پشتوانه‌های نظری، تجربی و پژوهشی از معتبرترین و مشهورترین الگوهای شخصیت محسوب می‌شوند. این عوامل عبارت‌اند از: (۱) روان‌رنجوری^۱: تمایل عمومی به تجربه عواطف منفی مانند ترس، غم، دستپاچگی، عصبانیت، احساس گناه و نفرت که در مجموع حیطه

روان‌رنجوری را تشکیل می‌دهند. (۲) برون‌گرایی^۲: رویکردی پر انرژی در جهان مادی و اجتماعی که ویژگی‌هایی چون مردم‌آمیزی، فعال بودن، قاطع بودن و جرأت‌ورزی را شامل می‌شود و در مجموع حیطه‌ی برون‌گرایی را تشکیل می‌دهند. (۳) تجربه‌گرایی^۳: عناصر تصور فعال، احساس زیباپسندی، توجه به احساسات درونی، تنوع طلبی، کنجکاوی ذهنی و استقلال در قضاوت که در مجموع حیطه‌ی تجربه‌گرایی را تشکیل می‌دهند. (۴) توافق‌گرایی^۴: نودوستی، همدردی با دیگران، مشتاق کمک و باور نسبت به کمک‌کننده بودن دیگران، انتقادپذیر بودن و حرکت به سوی مردم که در مجموع حیطه‌ی توافق‌گرایی را تشکیل می‌دهند. (۵) وجدانی بودن^۵: قدرت مهار تکانه‌ها، رفتار تکلیف‌محور و هدف‌محور، تفکر قبل از عمل، به تأخیراندازی ارضای خواسته‌ها، رعایت قوانین و هنجارها و سازماندهی و اولویت‌بندی تکالیف که در مجموع حیطه‌ی وجدانی بودن را تشکیل می‌دهند (Mirzae et al., 2015). به هرحال علیرغم نقش فراگیر شخصیت در زندگی روزمره افراد، دیگر مؤلفه‌ی روانشناختی مادران که می‌تواند با عملکرد اجرائی فرزندان‌شان مرتبط باشد الگوی تفکر آنان است.

از سوی دیگر در سال‌های اخیر بررسی الگوهای تفکر در اختلالات هیجانی و بررسی افکار ناخواسته و نقش آن در دوام اختلالات هیجانی مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. به نظر می‌رسد این حالات مادران می‌تواند بر نحوه‌ی مادری کردن آنان مؤثر باشد. یکی از انواع اینگونه تفکرات نشخوار فکری هستند، نشخوار فکری به عنوان اشتغال دائمی به یک اندیشه یا موضوع و تفکر درباره آن شناخته می‌شود. نشخوار فکری طبقه‌ای از افکار آگاهانه است که حول یک محور مشخص و معمولی می‌گردد و بدون آن که تقاضاهای محیطی فوری وابسته به آن‌ها باشد، این افکار تکرار می‌شوند به هرحال

4. agreeableness
5. conscientiousness

1. neuroticism
2. extraversion
3. openness to experience

نشخوارفکری مجموعه‌ای از افکاری منفعلانه است که جنبه تکراری دارند، بر علل و نتایج علائم متمرکزند و مانع حل مسئله سازگارانه شده و به افزایش افکار منفی می‌انجامند (Papageorgiou & Wells, 2004). بنابراین به نظر می‌رسد این افکار می‌توانند رفتارهای مادرانه را تحت تاثیر قرار دهند.

تا کنون پژوهش‌های گوناگونی به مطالعه عملکرد اجرایی در کودکان پرداخته‌اند از جمله قمری گیوی (۲۰۱۰) نشان داد که کودکان دچار بیش‌فعالی نسبت به کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری در عملکرد اجرایی دچار مشکلات بیشتری هستند از سوی دیگر کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری نسبت به کودکان عادی عملکرد اجرایی ضعیفی داشتند (Ghamarigivi, 2010)؛ محمود علیلو و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که کارکردهای اجرایی به خصوص پایداری توجه و بازداری پاسخ در کودکان مبتلا به ناتوانی یادگیری ریاضی ضعیف‌تر از سایر کودکان است (Mahmood Alilou et al., 2015)؛ اسپراجیت و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند سبک والدینی با عملکرد اجرایی کودکان رابطه دارد و والدین حمایت‌گر فرزندان‌شان از عملکرد اجرایی بالاتر برخوردار بوده‌اند (Spruijt et al., 2018). از سوی دیگر پژوهش‌هایی نیز نقش حالات مادر را در ویژگی‌های روانشناختی فرزندان‌شان را نشان داده‌اند از جمله جعفری و همکاران (۲۰۱۴) نشان دادند که بخشش و نشخوار فکری مادر با افسردگی و اضطراب نوجوانان رابطه دارد (Jafari et al., 2014). مطالعات دیگر نیز نشان دادند که آموزش‌های روانشناختی به مادران بر تغییر رفتار کودکان موثر باشد (Akbari Zardkhaneh & Mahmoodi, 2015; Salimi Souderjani & Yousefi, 2017).

همان‌گونه که مشاهده می‌شود پژوهشی تا کنون به ارتباط حالات مادر (بخشش، ویژگی‌های شخصیت و نشخوارفکری) با عملکرد اجرایی کودکان دختر پرداخته است. از طرف دیگر به نظر می‌رسد با توجه به اهمیت عملکرد اجرایی در زندگی کودکان دبستانی و از سوی دیگر نقش بی‌بدیل مادر در

زندگی کودکان دبستانی، حالات روانشناختی مادر می‌تواند با تغییرات عملکرد اجرایی در بین کودکان‌شان مرتبط باشد. بی‌شک بررسی این موضوع می‌تواند به آشکارسازی سازه‌های محیطی مرتبط با عملکرد اجرایی کمک نموده و در تدوین چارچوب‌های درمانی و پیشگیری عملکرد اجرایی موثر باشد. از این رو سؤال اساسی پژوهش حاضر این است که آیا بین ویژگی‌های روانشناختی مادر (بخشش، ویژگی‌های شخصیت و نشخوار فکری مادر) با عملکرد اجرایی دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر اصفهان رابطه چندگانه وجود دارد یا خیر؟

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به این‌که موضوع این پژوهش پیش‌بینی عملکرد اجرایی کودکان براساس ویژگی‌های روانشناختی مادر (نشخوار فکری مادر، ویژگی‌های شخصیتی مادر و بخشش) با عملکرد اجرایی در بین دختران دبستانی شهر فلاورجان در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ بود بنابراین روش پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی بود.

جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه‌ی مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر فلاورجان بودند. روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای بود به این ترتیب که از بین لیست اسامی مدارس دخترانه دو مدرسه به تصادف انتخاب شد و در ادامه از مدارس برگزیده از هر مدرسه به تصادف چهار کلاس انتخاب شد و مادران دانش‌آموزان هر کلاس پرسشنامه‌های پژوهش را در مورد خودشان و فرزندان‌شان تکمیل کردند.

با توجه این‌که این پژوهش همبستگی بود طبق نظر تاپاچنیک و فیدل (۱۸) به ازای هر متغیر و خرده متغیر ۱۵ نفر انتخاب شدند. با توجه به این‌که در کل ۱۱ متغیر و خرده متغیر وارد پژوهش شد در کل ۱۶۵ مادر از دانش‌آموزان دختر انتخاب شدند. بیشترین فراوانی شغل مادران مربوط به مادران خانه‌دار و کمترین فراوانی مربوط به بازنشستگان است. بیشترین فراوانی تحصیلات

مادران مربوط به مقطع دیپلم و کمترین فراوانی مربوط به مقطع فوق لیسانس است.

در این پژوهش سه متغیر پیش‌بین وجود داشت که عبارتند از: ویژگی‌های شخصیت، بخشش و نشخوار فکری که شخصیت به کمک آزمون نئو، بخشش توسط پرسشنامه تامپسون و همکاران و نشخوار فکری توسط پرسشنامه نشخوار فکری یوسفی سنجیده شد. همچنین متغیر ملاک عملکرد اجرایی با پرسشنامه عملکرد اجرایی ارزیابی شد. برای انجام پژوهش و انجام اقدامات اولیه و فراهم آوردن مقدمات طرح، به مدارس منتخب مراجعه شد. سپس پرسشنامه‌های پژوهش بین مادران دانش‌آموزان توزیع شد و آنان خودشان و کودکان‌شان را ارزیابی کردند.

واحد پژوهشی شامل دبستان‌های دخترانه‌ی شهر فلاورجان بود و کلیه دانش‌آموزان که متعلق به این دبستان‌ها بودند و مادرانشان می‌توانستند وارد پژوهش شوند.

برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از چهار پرسشنامه استفاده شد که عبارتند از:

پرسشنامه عملکرد اجرایی جیوا و همکاران (۲۰۰۰): پرسشنامه‌ی عملکرد اجرایی (۱۹) به منظور بررسی جنبه‌های مختلف عملکردهای بخش پیشین قطعه پیشانی مغز و ناحیه پستی لوب پیشانی تدوین شده است. این پرسشنامه در دو فرم والد و معلم طراحی شده و برای کودکان و نوجوانان دختر و پسر سنین ۵ تا ۱۸ سال کاربرد دارد. پرسشنامه‌ی عملکردهای اجرایی دارای ۸۶ گویه است که به صورت هرگز، گاهی اوقات و بیشتر اوقات پاسخ‌داده می‌شود. هرگز نمره (۱)، گاهی اوقات نمره (۲) و بیشتر اوقات (۳) می‌باشد. هشت عملکرد اجرایی عمده که در این آزمون سنجیده می‌شود عبارتند از بازداری، جهت‌دهی، کنترل هیجانی، آغاز به کار/ تکلیف، حافظه فعال، سازماندهی، برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت. ضریب پایایی آزمون-

بازآزمون خرده‌مقیاس‌های رتبه‌بندی رفتاری عملکردهای اجرایی در عملکرد بازداری ($\alpha=0/9$)، جهت‌دهی ($\alpha=0/81$)، کنترل هیجانی ($\alpha=0/91$)، آغاز به کار ($\alpha=0/80$)، حافظه فعال ($\alpha=0/71$)، برنامه‌ریزی ($\alpha=0/81$)، سازماندهی و اجرا ($\alpha=0/79$)، نظارت ($\alpha=0/78$)، شاخص تنظیم رفتار ($\alpha=0/9$)، شاخص فراشناخت ($\alpha=0/87$) و نمره کلی آن ۰/۸۹ بدست آمد. در این پژوهش مجدداً همسانی درونی برای هر خرده‌مقیاس محاسبه شد که به این شرح می‌باشد. عملکرد اجرایی بازداری ($0/578$)، عملکرد اجرایی جهت‌دهی ($0/790$)، عملکرد اجرایی کنترل هیجانی ($0/808$)، عملکرد اجرایی آغاز به کار-تکلیف ($0/739$)، عملکرد اجرایی حافظه فعال ($0/803$)، عملکرد اجرایی برنامه‌ریزی ($0/761$)، عملکرد اجرایی سازماندهی اجرا ($0/759$)، عملکرد اجرایی نظارت ($0/648$)، عملکرد اجرایی کل ($0/940$). لازم به ذکر است نمره بالاتر در این مقیاس نشانه عملکرد اجرایی ضعیف‌تر است (Rahmani et al., 2024; Sarshar et al., 2024).

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی (نئو) (پرسشنامه پنج عاملی شخصیت): پرسشنامه پنج عامل شخصیت نئو (۲۰) نوعی پرسشنامه خودسنجی ویژگی‌های شخصیتی است که مبتنی بر یک الگوی معروف شخصیتی به نام مدل پنج عاملی است. مدل پنج عاملی چهار دهه سابقه تحول داشته است و محصول سنت واژگان (تحلیل صفات موجود در زبان انگلیسی و دیگر زبان‌ها) و سنت تحلیل عاملی در تحقیقات شخصیت است. طبق نسخه تجدیدنظر شده در پرسشنامه نئو، پنج عامل یا حیطه مذکور عبارتند از روان‌رنجورگرایی، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی. هر یک از صفات مربوط به پنج عامل بزرگ شخصیت و ضرورت سرنده سریع در مواقع لازم و مهمتر از همه عدم تمایل آزمودنی‌ها به ابزاری طولانی در موقعیت‌های بالینی و پژوهشی، نسخه کوتاهی از NEO-PI-R با عنوان پرسشنامه پنج عاملی NEO-FFI طراحی شد. این پرسشنامه ۶۰ گویه دارد که

بر اساس تحلیل عواملی نمرات NEO-PI که در سال ۱۹۸۶ اجرا شده بود، به دست آمد. این پرسشنامه به طور مکرر توسط پژوهشگران مختلف در داخل و خارج کشور استفاده گردیده است و روایی آن مورد تأیید می‌باشد. حق‌شناس (۲۱)، در تحقیقی که بر روی نمونه ۲۸۵ نفری از کارکنان محیط‌های صنعتی انجام داد ضرایب آلفای کرونباخ مربوط به هر یک از ابعاد این پرسشنامه را بررسی کرد و ضریب آلفای کرونباخ برای ابعاد روان‌رنجورگرایی، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۸۲، ۰/۶۹، ۰/۷۳ و ۰/۷۹ به دست آمد. در این پژوهش همسانی درونی مجدداً برای هر یک از خرده مقیاس‌ها محاسبه شد و در همگی قابل قبول بود (Kafi et al., 2019; Sadeghi et al., 2024).

پرسشنامه نشخوار فکری یوسفی: این پرسشنامه دارای دو فرم کوتاه ۲۲ ماده‌ای و فرم بلند ۳۸ ماده‌ای است، شامل ۳۸ سؤال و دارای ۵ خرده‌مقیاس سر در گریبانی (۱۲ سؤال) - سرزنش خود (۱۰ سؤال) - نشخوار فکری علامت‌مدار (۷ سؤال) - درون‌نگری (۴ سؤال) و نشخوار فکری درباره نتایج افسردگی (۵ سؤال) می‌باشد. این آزمون از اعتبار و همسانی درونی (۹۳٪) مناسبی برخوردار است. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و ضریب پایایی بازآزمایی ۰/۷۸ می‌باشد. این پرسشنامه توسط یوسفی در سال ۱۳۸۶ ساخته و هنجاریابی شده است و ضرایب همسانی درونی ۰/۹۳ برای کل پرسشنامه و ضرایب بین ۹۳٪ تا ۶۰٪ برای خرده‌مقیاس‌ها و ضریب پایایی بازآزمایی ۷۸٪ حاکی از پایایی و همسانی درونی این پرسشنامه است. در این پژوهش همسانی درونی این پرسشنامه مجدداً از طریق آلفای کرونباخ بررسی شد

($\alpha = 0.90$). در این پژوهش نمره‌ی کل نشخوار فکری مدنظر بود (Yousefi et al., 2009).

پرسشنامه بخشش تامپسون و همکاران (۲۰۰۵): برای سنجش بخشش از پرسشنامه ۱۸ سؤالی تامپسون و همکاران که دارای سه خرده‌مقیاس بخشش خود، بخشش دیگران و بخشش موقعیت‌ها است، استفاده شده است. هر یک از خرده‌مقیاس‌ها شامل ۶ سؤال است که طبق مقیاس هفت درجه‌ای (کاملاً مخالفم ۱ تا کاملاً موافقم ۷) پاسخ داده می‌شود. در این پرسشنامه نمره کل موردنظر است. البته سؤالات ۴، ۵، ۶، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۱۸ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. آلفای کرونباخ این پرسشنامه بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۳ در نوسان گزارش شده است. ضرایب پایایی پرسشنامه بخشش بر حسب آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس بخشش دیگران ۰/۵ برای بخشش خود ۰/۶۵ و برای بخشش موقعیت‌ها ۰/۵۲ گزارش شده است. در این پژوهش نمره بالاتر نشانه بخشش پایین‌تر می‌باشد. در زیر سؤالات هر خرده‌مقیاس به همراه آلفای کرونباخ که به منظور بررسی همسانی درونی در این پژوهش محاسبه شده، آمده است. در این پژوهش نمره کل وارد تحلیل‌ها شد و همسانی درونی برای کل مقیاس محاسبه شد ($\alpha = 0.78$) (Thompson et al., 2005).

یافته‌ها

جدول (۱) شاخص‌های توصیفی مانند میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش به شکل کلی در بین آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد
عملکرد اجرایی ضعیف	۱۴۰/۶۹	۲۶/۸۴
نشخوار فکری	۴۲/۲۸	۱۲/۲۶
روان‌رنجوری	۳۱/۵۹	۴/۶۰
برون‌گرایی	۴۱/۸۳	۹/۱۸

تجربه‌گرایی	۳۸/۱۰	۴/۴۱
توافق‌پذیری	۴۴/۸۹	۴/۹۲
وظیفه‌شناسی	۴۸/۳۳	۶/۴۵
بخشش دیگران	۱۷/۵۹	۶/۶۹
بخشش خود	۲۱/۰۲	۵/۹۶
بخشش موقعیتهای	۱۵/۹۲	۵/۶۱
بخشش و گذشت کل	۵۴/۵۴	۱۵/۰۹

یافته‌های جدول (۲) نشان می‌دهد که نشخوار فکری، روان‌رنجوری و مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر اصفهان رابطه معناداری وجود ندارد. بخشش و گذشت با عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر اصفهان رابطه مثبت و معناداری دارد. و بین برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی با عملکرد اجرایی ضعیف در بین مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر اصفهان تایید می‌گردد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی بین نشخوار فکری، ویژگی‌های شخصیت (روان‌رنجوری، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی) و بخشش و

گذشت با عملکرد اجرایی ضعیف در بین مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی شهر اصفهان

متغیرهای پیش‌بین	عملکرد اجرایی ضعیف	معناداری
نشخوار فکری	۰/۳۴۲	۰/۰۰۰
روان‌رنجوری	۰/۲۱۸	۰/۰۰۱
برون‌گرایی	-۰/۰۶۳	۰/۱۹۳
تجربه‌گرایی	-۰/۰۲۵	۰/۳۶۴
توافق‌پذیری	-۰/۰۱۷	۰/۴۰۶
وظیفه‌شناسی	-۰/۰۷۷	۰/۱۴۵
بخشش و گذشت کل	۰/۲۴۱	۰/۰۰۰

به منظور بررسی مهمترین عامل از بین عوامل مذکور در پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی از تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی را بر اساس متغیرهای پیش‌بین نشان می‌دهد. گام‌به‌گام استفاده شد.

جدول ۳. تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام جهت پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی بر مبنای نشخوار فکری

متغیرهای وارد شده به معادله	ضریب رگرسیون	مجذور ضریب	سهم خالص	F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معناداری
نشخوار فکری	۰/۳۴۲	۰/۱۱۷	۰/۱۱۷	۲۵/۱۱۳	۱	۱۹۰	۰/۰۰۰

دوره اول، شماره دوم

همان‌طور که در جدول (۳) ملاحظه می‌شود، از بین متغیرهای مورد بررسی، نشخوار فکری با ضریب رگرسیون ۰/۳۴۲ وارد معادله رگرسیون شده و قادر به پیش‌بینی ۱۱/۷٪ از واریانس عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی است ($p < ۰/۰۰۰$).

جدول ۴. تحلیل واریانس یک‌راهه جهت ارزیابی معناداری سهم نشخوار فکری در پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی

متغیر	تعداد	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	معناداری
نشخوار فکری	رگرسیون	۱۶۰۷۴/۹۴۹	۱	۱۶۰۷۴/۹۴۹	۲۵/۱۱۳	۰/۰۰۰
	باقیمانده	۱۲۱۶۱۷/۹۲۱	۱۹۰	۶۴۰/۰۹۴		
	کل	۱۳۷۶۹۲/۸۷۰	۱۹۱			

همان‌طور که ملاحظه می‌شود سهم پیش‌بینی شده در هر مرحله از لحاظ آماری معنادار بوده و قابل اعتماد می‌باشد ($p < ۰/۰۰۰$). جدول (۵) ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی بر اساس نشخوار فکری را نشان می‌دهد.

جدول ۵. ضرایب خام و استاندارد معادله رگرسیون جهت پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی بر اساس نشخوار فکری

متغیر	ضریب خام (B)	خطای استاندارد	ضریب بتا	T	معناداری
مقدار ثابت	۱۰۹/۰۷۵	۶/۵۶۸	-	۱۶/۶۰۷	۰/۰۰۰
نشخوار فکری	۰/۷۴۸	۰/۱۴۹	۰/۳۴۲	۵/۰۱۱	۰/۰۰۰

همان‌طور که در جدول (۵) ملاحظه می‌شود، ضرایب خام و استاندارد پیش‌بینی معادله عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی بر مبنای نشخوار فکری ارائه شده‌اند و همگی از لحاظ آماری معنادارند. با توجه به جدول بالا معادله پیش‌بینی عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی بر اساس نشخوار فکری به شرح زیر است:

۱۰۹/۰۷۵ + (نشخوار فکری) ۰/۷۴۸ = عملکرد اجرایی ضعیف مادران دانش‌آموزان دختر دبستانی

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پاسخگویی به این سؤال انجام شد «آیا بین بخشش، ویژگی‌های شخصیت و نشخوار فکری مادران با عملکرد اجرایی دختران دبستان رابطه معنادار وجود دارد؟» به منظور پاسخگویی به این سؤال از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد که نشخوار فکری مادران و ویژگی‌های شخصیت روان‌رنجوری و بخشش مادران با عملکرد اجرایی ضعیف در کودکان رابطه معنادار و مثبت دارد، اما سایر ویژگی‌های شخصیت مادر با عملکرد اجرایی ضعیف کودکان رابطه معنادار نداشت. این یافته با سایر یافته‌های پژوهش‌هایی که نقش مادر را در شکل‌گیری رفتار کودک نشان می‌دهد همسو می‌باشد؛ از جمله جعفری و همکاران (۲۰۱۴) رابطه نشخوار فکری و بخشش مادر را با افسردگی نوجوانان نشان دادند (Jafari et al., 2014). ویلودوس، باگتر و تامپسون (۲۰۱۸) و پیرسون و همکاران (۲۰۱۸) رابطه حالات منفی روانشناختی را با مشکلات رفتاری کودکان نشان دادند (Pearson et al., 2018; Villodas et al., 2018). سلیمی و یوسفی (۲۰۱۷) و دانشمند و یوسفی (۲۰۱۸) نشان دادند که آموزش‌های روانشناختی به مادران بر تغییر رفتار کودکان موثر باشد (Daneshmand Khorasani & Yousefi, 2018; Salimi Souderjani & Yousefi, 2017).

در تبیین رابطه مثبت و معنادار بین نشخوار فکری مادران با عملکرد اجرایی ضعیف دختران باید گفت از آنجا که نشخوار فکری، زنجیره‌ای طولانی از افکار تکراری، چرخان و خود متمرکز و پاسخی به افکار منفی اولیه است. پاسخ نشخوار فکری به تجربه ملال‌آور، دوره‌های خلق افسرده را طولانی‌تر و شدیدتر می‌کند. همچنین نشخوار، تفکر افراد را به طور منفی جهت‌دار کرده، این افراد نسبت به بقیه از توان حل مسأله ضعیف‌تری برخوردارند.

معمولاً نشخوار فکری ساز و کارهایی را ایجاد می‌کند که به عوامل خطرناک متفاوت برای افسردگی تبدیل می‌شود و در واقع به بیشتر شدن فشارها و کم شدن حمایت اجتماعی و خوش‌بینی و روان رنجوری بیشتر منجر می‌گردد. بر این اساس، نشخوار فکری یکی از ویژگی‌های شناختی بیماران وسواسی محسوب می‌شود که به صورت جر و بحث‌های درونی بی‌پایان با خود که برخی اوقات در مورد مسائل جزئی و پیش پا افتاده و گاهی درباره یک مسئله فلسفی لاینحل بروز می‌کند. از سوی دیگر عملکرد اجرایی به فرآیندهای شناختی اشاره دارد که جهت‌دهی رفتار در دستیابی هدف مورد نظر را فراهم می‌سازند. از جمله برنامه‌ریزی، مهارت‌های سازماندهی، توجه انتخابی، کنترل بازداری و دریافت و نگهداری اطلاعات شناختی به طور مطلوب است. بنابراین برای آن‌که عملکرد اجرایی به خوبی در کودک رشد پیدا کند کودک باید بتواند به برنامه‌ریزی، مهارت‌های سازماندهی کنترل مناسب و نگهداری اطلاعات شناختی دست پیدا کند با توج به این نتایج به نظر می‌رسد مادری که دچار نشخوار فکری است دچار خلق پایین است، در مدیریت وظایف مادرانه، آموزش‌های لازم به کودک و پیگیری رفتارهای مناسب در کودک دچار ضعف است بنابراین به دو طریق در کمک به کودک خود مشکل دارد یک انجام وظایف مادرانه و دوم پرورش رفتارهای متناسب با عملکرد اجرایی. مشکل اول یعنی ضعف در انجام وظایف مادرانه می‌تواند منجر به ایجاد فضای ناامن فیزیکی و روانی در کودک گردد و موجبات کاهش

خلق و افزایش اضطراب و طبیعتاً کاهش عملکرد اجرایی گردد. مشکل دوم یعنی ضعف در پرورش رفتارهای متناسب با عملکرد اجرایی نیز خواه ناخواه می‌تواند منجر به پرورش رفتارهای تکانشی در کودک گردد از این رو انتظار می‌رود مادران مبتلا به نشخوار فکری فرزندان‌شان از عملکرد اجرایی ضعیف‌تر برخوردار باشند.

در تبیین ارتباط مثبت و معنادار بخشش با عملکرد اجرایی ضعیف باید گفت از آنجا که بخشش به معنای غلبه بر انگیزه‌ها (نظیر انتقام یا احتساب) و هیجان‌ها (ترس، غم، اندوه و خشم) و هیجان‌های مثبت (همدلی، قدردانی، سپاس) نسبت به خود، دیگران، شرایط و موقعیت‌ها می‌باشد. بنابراین به نظر می‌رسد مادران بخشنده نه تنها بخشش و گذشت را به کودکان می‌آموزند بلکه محیطی سرشار از محبت و امنیت را در اختیار فرزندان خود قرار می‌دهند و فرزندان‌شان بهتر با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنند و هنگامی که دچار مشکلی می‌شوند یا در شرایط سخت تصمیم‌گیری قرار می‌گیرند کمتر دچار استرس می‌شوند چرا که به هنگام ایجاد مشکل و خطاهای کودکی، مادر فرایند بخشش را در خطاهای جدی انجام می‌دهد بخشودگی مادر جهت دادن مثبت به انگیزه‌های منفی است که با انگیزه‌های مصلحه‌آمیز و مثبت نسبت به فرزند همراه است که با بهزیستی روانشناختی و سازگاری در فرزندان ارتباط مثبت و معناداری دارد و موجب بهبود و افزایش این دو متغیر در کودکان می‌شود. نبود گرایشهای بخشش در مادر می‌تواند منجر به افزایش اضطراب و استرس در فرزند و طبیعتاً کاهش عملکرد اجرایی شود زیرا عملکرد اجرایی به تمرکز و سازماندهی نیاز دارد و افسردگی و اضطراب حاصل از عدم بخشش مادر می‌تواند مانع داشتن تمرکز بر تکالیف و وظایف و در نتیجه کاهش عملکرد اجرایی مرتبط است. در تبیینی دیگر می‌توان گفت مادرانی که دچار عدم بخشش خود، دیگران و موقعیت‌ها هستند بخش زیادی از انرژی روانی و حتی جسمانی خود را ممکن است صرف خشم و کینه کنند و به این ترتیب

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به حاضر یاری رساندند

تشکر و قدردانی می گردد.

References

- Abdollahipour, F., Alizadeh Zarei, M., Akbar Fahimi, M., & Karamali Esmaeili, S. (2016). Study of Face and Content Validity of the Persian Version of Behavior Rating Inventory of Executive Function, Preschool Version. *Rehabilitation*, 17(1), 12-19. <https://doi.org/10.20286/jrehab-170110>
- Akbari Zardkhaneh, S., & Mahmoodi, M. (2015). The Efficacy of Adolescent Development Training Program to Parent on Parent-Child Relationship and Family Function. *JCMH*, 2(2), 47-57. <http://childmentalhealth.ir/article-1-44-fa.html>
- Akpan, E. T., Umoh, J. B., & James, G. D. (2024). Principal Component Analysis of Cognitive Executive Functions: A Predictive Model of Academic Performance of Students in Mathematics in Secondary Schools. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 50(6), 222-231. <https://doi.org/10.9734/ajess/2024/v50i61408>
- Babaei, F., Abdollahi, M., Amini Gilvani, M., & Masoomifard, M. (2024). The Mediating Role of Theory of Mind in the Relationship Between Executive Functions and Marital Burnout Using Structural Equation Modeling and Artificial Neural Networks (SEM-ANN). *International Journal of Education and Cognitive Sciences*, 5(4), 62-73. <https://doi.org/10.61838/kman.ijecs.5.4.7>
- Baniasadi, T. (2024). Comparison of Executive Function and Working Memory among Children with High and Low Levels of Physical Activity. *International Journal of Education and Cognitive Sciences*, 5(3), 9-15. <https://doi.org/10.61838/kman.ijeas.5.3.2>
- Bulut, S., Bukhori, B., & Parsakia, K. (2024). Enhancing Selective Attention in Children with Learning Disorders: Efficacy of Executive Functions Training. *KMAN Counseling & Psychology Nexus*, 1(2), 86-93. <https://doi.org/10.61838/kman.psychnexus.1.2.14>
- Daneshmand Khorasgani, M., & Yousefi, Z. (2018). The Effectiveness of Group Training of the Reforming Parenting Styles Based on Mothers' Maladjustment Schemas on Improving Behavioral Problems among Preschool Children in Isfahan City. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 18(4), 62-71. http://jsr-p.khuisf.ac.ir/article_539409.html
- Durlak, J. A., & Wells, A. M. (1997). Primary prevention mental health programs for children and adolescents: A meta-

انرژی کمتری را صرف وظایف مادری نمایند که باعث می شود تا محیط ناامن به لحاظ روانشناختی و فیزیکی برای کودک فراهم شود و در نتیجه عملکرد اجرایی کودک کاهش یابد.

با توجه به نتایج این پژوهش می توان نتیجه گرفت: تغییرات در بخشش، روان رنجوری و نشخوار فکری در بین مادران با تغییرات در عملکرد اجرایی دختران دبستانی همراه است و در کل نشخوار فکری مادر نسبت به بخشش و روان رنجوری مادر، قدرت پیش بینی بیشتری برای پیش بینی عملکرد اجرایی دختران دبستانی دارد.

این پژوهش همچون سایر پژوهش ها محدودیت هایی دارد که در زیر به آن ها اشاره می شود: از نوع همبستگی بود و نمی توان از آن استنباط علی کرد. تعمیم نتایج محدود به دختران شهر فلاورجان بود و در تعمیم آن به سایر شهرها باید جانب احتیاط را رعایت کرد. روش گردآوری داده ها پرسشنامه های خود گزارشی بود بنابراین یافته ها محدود به محدودیت های پرسشنامه های خود گزارش است.

بر اساس این نتایج پیشنهاد می شود در مدارس آموزش های مادران بر مبنای نقش نحوه تفکر آنان بر عملکرد اجرایی فرزندان شان تنظیم شود. آموزش های مادران بر مبنای نقش بخشش آنان بر نحوه عملکرد اجرایی فرزندان شان مورد توجه قرار گیرد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازین اخلاقی

- Prevalence of prenatal depression symptoms among two generations of pregnant mothers: The Avon Longitudinal Study of Parents and Children. *JAMA Network Open*, 1(3), e180725. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2018.0725>
- Rahmani, M., Namvar, H., & Hashemi Razini, H. (2024). The Effectiveness of Rational Emotive Behavior Therapy on Executive Functions and Academic Procrastination of Children with Sluggish Cognitive Tempo. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders (PDMD)*, 2(4), 82-90. <https://doi.org/10.22034/pdmd.2024.434756.1038>
- Rivera, P. A., Elliott, T. R., Berry, J. W., Shewchuk, R. M., Oswald, K. D., & Grant, J. (2006). Family caregivers of women with physical disabilities. *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings*, 13(4), 425-434. <https://doi.org/10.1007/s10880-006-9043-6>
- Sadeghi, M., Ghaderijavid, S., & Shalani, B. (2019). Prediction of Marital Commitment based on Personality Traits, Attachment Styles, and Religious Orientation in Married Students. *Journal of Pizhūhish dar dīn va Salāmat (i.e., Research on Religion & Health)*, 5(3), 18-31. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i3.20209>
- Salimi Souderjani, M., & Yousefi, Z. (2017). The Effectiveness of Parenting Styles Training Based on Acceptance and Commitment Therapy (ACT) for Mothers on Decreasing Separation Anxiety and Oppositional Defiant Disorder in Children. *JCMH*, 4(2), 104-115. <http://childmentalhealth.ir/article-1-180-fa.html>
- Sarshar, M., Emadian, S. O., & Hassanzadeh, R. (2024). Effectiveness of Cognitive-Emotional-Social Training of Working Memory on Attention Bias, Executive Functions, and Academic Performance of Students with ADHD. *Executive Functions, and Academic Performance of Students with ADHD*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4935159>
- 10.61838/kman.jarac.6.4.1
- Spruijt, A. M., Dekker, M. C., Ziermans, T. B., & Swaab, H. (2018). Attentional control and executive functioning in school-aged children: Linking self-regulation and parenting strategies. *Journal of Experimental Child Psychology*, 166, 340-359. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2017.09.004>
- Thompson, L. Y., Snyder, C. R., Hoffman, L., Michael, S. T., Rasmussen, H. N., Billings, L. S., Heinze, L., Neufeld, J. E., Shorey, H. S., Roberts, J. C., & Roberts, D. E. (2005). Dispositional forgiveness of self, others, and situations. *Journal of personality*, 73(2), 313-360. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2005.00311.x>
- Todorović, D., & Mitrović, M. (2017). Various modalities of aggressive behavior and emotional competence among students of other faculties - a pilot study. *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*, 15(2), 389-398. <http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FUPhysEdSport/article/view/1285>
- Villodas, M. T., Bagner, D. M., & Thompson, R. (2018). A step beyond maternal depression and child behavior problems: The role of mother-child aggression. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 47(4), 634-641. <https://doi.org/10.1080/15374416.2015.1094740>
- Wai, S. T., & Yip, T. H. (2009). Relationship among dispositional forgiveness of others, interpersonal adjustment, and psychological well-being: Implications for interpersonal analytic review. *American Journal of Community Psychology*, 25(2), 115-152. <https://doi.org/10.1023/A:1024654026646>
- Erostarbe-Pérez, M., Reparaz-Abaitua, C., Martínez-Pérez, L., & Magallón-Recalde, S. (2022). Executive functions and their relationship with intellectual capacity and age in schoolchildren with intellectual disability. *Journal of Intellectual Disability Research*, 66(1-2), 50-67. <https://doi.org/10.1111/jir.12885>
- Forster, M., Grigsby, T. J., Bunyan, A., Unger, J. B., & Valente, T. W. (2015). The protective role of school friendship ties for substance use and aggressive behaviors among middle school students. *Journal of School Health*, 85(2), 82-89. <https://doi.org/10.1111/josh.12230>
- Ghamarigivi, H. (2010). Comparison of executive functions among children with attention deficit hyperactivity disorder, learning disability, and normal children. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(44), 33-32. http://jfmh.mums.ac.ir/?_action=article&au=4274&_au=ghamarigivi,%20hosein
- Jafari, F., Yousefi, Z., & Manshaee, G. R. (2014). Mothers' characters and adolescence depression. *Open Journal of Depression*, 3(2), 45. <https://doi.org/10.4236/ojd.2014.32010>
- Kafi, A. H., Yousefi, Z., Obaid, R. H., & Sajjadi, I. (2024). Predicting School Anxiety Based on Procrastination, Attachment to Parents, and Students' Personality Traits. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling (JARAC)*, 6(1), 56-63. <https://doi.org/10.61838/kman.jarac.6.1.6>
- Koychev, O. (2015). *Self-assessment and understanding of one's own aggressive behavior among ninth- and eleventh-grade students in Bulgarian mainstream schools*. Editors: Rumen Stamatov, Ognyan Koychev. https://uni-plovdiv.bg/uploads/site/pedagogy/Elektronna%20biblioteka%20-%20sbornici/Socialna%20kompetentnost/Social_Competences_ALL_REV.pdf#page=78
- Mahmood Alilou, M., Hashemi Nosratabad, T., & Fallahi, A. (2015). Comparing executive functions, inhibition response, and sustained attention in children with learning disabilities in mathematics and normal children. *J Clinical Psychology Andishe va Raftar*, 9(35), 27-36. <https://www.magiran.com/paper/1431995/comparing-executive-functions-inhibition-response-and-sustained-attention-in-children-with-learning-disabilities-in-mathematics-and-normal-children?lang=en>
- Mirzae, G., Mehrabi, H., Ghahvehchi-Hosseini, F., & Fathi-Ashtiani, A. (2015). Psychometric Properties of the Personality Characteristics Questionnaire among Militaries. *Journal of Military Medicine*, 17(1), 17-23. http://militarymedj.ir/browse.php?a_id=1335&slc_lang=en&sid=1&printcase=1&hbnr=1&hmb=1
- Papageorgiou, C., & Wells, A. (2004). Depressive rumination: Nature, Theory, and Treatment. In 3 (pp. 20). <http://www.thedivineconspiracy.org/Z5284F.pdf>
- Parsakia, K., Darbani, S. A., Rostami, M., & Saadati, N. (2022). The Effectiveness of Strength-Based Education on the Academic Performance of Students. *Adolescent and Youth Psychological Studies*, 3(3), 194-201. <https://doi.org/10.61838/kman.jayps.3.3.16>
- Pearson, R. M., Carnegie, R. E., Cree, C., Rollings, C., Rena-Jones, L., Evans, J., Stein, A., Tilling, K., & Lewcock, M. (2018).

- theory of depression. *Personality and individual differences*, 46(3), 365-368. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2008.11.001>
- Willoughby, M. T., Blair, C. B., Wirth, R. J., & Greenberg, M. (2010). The measurement of executive function at age 3 years: Psychometric properties and criterion validity of a new battery of tasks. *Psychological assessment*, 22(2), 306. <https://doi.org/10.1037/a0018708>
- Yousefi, Z., Abedi, M. R., Bahrami, F., & Mehrabi, H. (2009). Validation, factor analysis structure, reliability, and standardization of the rumination inventory. *Journal of Psychology*, 13(1), 54-58. <http://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=93539>